ΚΡΗΤΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΤΟΥ 1667

Ἐξ ἐγγράφου, τηρουμένου ἄλλοτε παρὰ τῷ σεισμῷ καὶ πυρὶ καταστραφέντι ἀρχειοφυλακείῳ Ζακύνθου, ἐγένετο γνωστόν, ὅτι οἱ ἀδελφοὶ τοῦ ἐν Κρήτῃ ναοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, ἀφικόμενοι πρόσφυγες εἰς Ζάκυνθον μετὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς πατρίδος των (1669) καὶ κομισταὶ διαφόρων εἰκόνων καὶ ἐκκλησιαστικῶν σκευῶν ἀπεφάσισαν, κοινῇ γνώμῃ, νὰ προσηλώσουν πάντα ταῦτα εἰς τὸν ἐν τῇ πόλει τῆς νήσου ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Μόλου, καταγραφόμενοι καὶ αὐτοὶ μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν τοῦ τελευταίου τούτου ναοῦ. Ἦσαν δὲ οἱ Κρῆτες οἱ κατωτέρω:

Γιανᾶς Παπαδόπουλος, Γιάννης Καμίτζας, Γεώργις Πολίτης Μπλαβᾶς, Δημήτρις Πεδιότης, Δημήτρις Πολίτης Μπλαβᾶς, Τζώρτζης Πεδιότης, Τζώρτζης Κουρτεζᾶς, Τζώρτζης Γεννηματᾶς, Τζουάνες Ἀμπράμος, Τζουάνες Πεδιότης, Τζώρτζης Μακρῆς Παγόνης, Τζώρτζης Σκλάβος, Τζώρτζης Καστροφύλακας, Θοδωρῆς Καλαμαρᾶς, Κωσταντῆς Ἀντωνίτσης, Κυριάκος Ἀμπράμος, Κωσταντῆς Πετρουλιός, Μικέλης Λίτινος Σιγανός, Μένεγος Τζακωτός, Μανώλης Λαμπούδης, Μανώλης Σκλάβος, Μπενάρδος Τζακωτός, Μένεγος Παπαδόπουλος, Μητροπολίτης Μακάριος Πελεκᾶνος, Νικολὸς Μεταξάρης, Νικολὸς Στριάνος, Νικολὸς Μπουφλᾶς, Νικολὸς Μακρῆς Παγόνης, Νικολὸς Πολίτης, Πόλος Τριγώνης, Πέρης Καλιάκης, Στέφανος Ντάντολος, Φαντζέσκος Καστροφύλακας, Φραντζέσκος Κουρτεζᾶς.

Ἐξ ἄλλων ἐγγράφων τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ ἐξ ἄλλων πηγῶν δὲν προκύπτει ὁποία ἡ περαιτέρω τύχη τῶν εἰρημένων ἐκκλησιαστικῶν σκευῶν.

Αἱ κατωτέρω δύο διαθῆκαι ἀφορῶσιν εἰς δύο Κρῆτας, καταφυγόντας μετὰ τῶν ἄλλων προσφύγων εἰς Ζάκυνθον. Ὅ,τι ἰδίως ἐνδιαφέρει εἰς ταύτας εἶναι α΄. — ἡ ἄκρα πενία τοῦ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, τοῦ Λουροτόμου [λ ο ῦ ρ ο ς = λῶρος ὀμφάλιος — ἐν Κεφαλληνίᾳ λέγεται καὶ μακρὰ ράβδος, διὰ τῆς ὁποίας κτυποῦν τοὺς καρποὺς τῶν ἐλαιοδένδρων κατὰ τὴν συλλογὴν αὐτῶν — καὶ τ ό μ ο ς ἐκ τοῦ τέμνω, ἤτοι ὁ τέμνων τὸν ὀμφάλιον λῶρον κατὰ τὴν γέννησιν τοῦ ποιδός], ἐπισκήπτοντος νὰ ταφῇ εἰς τὸν ναὸν τῆς Θκου Γοργοϋπηκόου καὶ Ἁγίου Σπυρίδωνος (βλ.: Λ. Χ. Ζώη. Λ ε ξ ι κ ὸ ν Ζ α κ ύ ν θ ο υ Β΄. σ. 1046).—β΄ ἡ συνήθεια νὰ θάπτουν τοὺς νεκροὺς μέχρι τοῦ 1870 ἐντὸς

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
23/09/2024 03:07:31 EEST - 3.144.30.70

καὶ ἐκτὸς τῶν ναῶν,—γ' νὰ θάπτουν πολλάκις τοὺς νεκροὺς χωρὶς φέρετρον καὶ δ' ὅτι εἰς πολλὰς κρητικὰς λέξεις προτάσσεται τὸ γράμμα ο.

Ἐν ὀνόματι Ἰῦ Χῦ ἀμήν. 1681 αὐγούστου 26, ἡμέρα παρασκευὴ τζὴ τέσσερες ὥρες τῆς ἡμέρας, ἰνδικτιῶνος 4 ἐκ τῆς πόλεως ζακύνθου στὸν αἰγιαλὸν εἰσ τὴν ἐνορίαν τοῦ ἁγίου σπυρίδωνος, ἀνακραζόμενος ἐγὼ ὁ παρὼν νοτάριος ἀπὸ τὸ μισὲρ ἀντώνη λουροτόμο ποτὲ ἰωάννου ἀπὸ τὴν Κρήτη εὑρισκόμενος ἐδῶ εἰς τὴν ζάκυνθο στὴν ἄνωθεν ἐνορίαν τοῦ ἁγίου σπυρίδωνος εὑρισκόμενος μὲ δόξαν θεοῦ γερὸς εἰς τὸν νοῦν, μὰ εἰς τὸ κορμὶ ἄρρωστος πολὺ καὶ φοβᾶται τὸν θάνατον ὡς ἄνθρωπος μήπως καὶ ἔλθη αἰφνηδίως καὶ ἁλπάσῃ[1] τονε καὶ ἡ ψυχή του καὶ ἡ φτώχεια[2] του θέλουν μείνει ἀδιόρθωτα, διὰ τοῦτο μὲ ἐπαρακάλεσε ἔμπροσθεν τῶν κάτωθε μαρτύρων γνωρισμένος ἀπὸ λόγου του νὰ γράψω καὶ νὰ διορθώσω τὴν παροῦσά του διαθήκη καὶ ὕστερήν του θέλησι καὶ ἐξουσία, ἡ ὁποία εἶναι πρώτη καὶ ὕστερη: καὶ ἐν πρώτοις συγχωρᾷ ὁλονῶν τῶν χριστιανῶν, τὸ ὅμοιο ζητᾷ νὰ ἔχῃ αὐτὸς ἀπὸ λόγου των καὶ παραδίδει τὴν ἁμαρτωλή του ψυχὴν εἰσὲ χεῖρας τοῦ παναγάθου Θεοῦ παρακαλώντας τὴν πολλήν του εὐσπλαγχνίαν νὰ ἔχῃ ἐλεημοσύνη εἰς τὰ κρίματά του.—ἔτι λέγει θέλω καὶ ἀφίνω ντόπο τοῦ θανάτου μου[3] διὰ κληρονόμον μου τὸν ἀγαπημένον μου υἱὸν ὀνόματι φραγγιά, περὸ[4] νὰ εἶναι ἀγαπημένος μὲ τὴν μητριάν του τὴν γυναῖκά μου τὴν ὕστερη ποῦ ἀφίνω ὀπίσω μου, ὀνόματι μαρία, ἀκρασοπούλα καὶ νὰ τὴν τρατάρῃ[5], ὡσὰν μάνα του.—ἔτι λέγει, θέλω καὶ ὅνταν ὁ κύριος ἡμῶν Ἰς Χς κράζῃ ἔμπροστέ του τὴν ταπεινή μου ψυχήν, τὸ λείψανόν μου νὰ τὸ ἐνταφιάσουν εἰς τὸν ναὸν τὸν ἄνωθεν τοῦ ἁγίου σπυρίδωνος καὶ ἡ ἄνωθέν μου γυνὴ νὰ ξοδιάσῃ ὡς μπορέσῃ νὰ μὲ θάψῃ καὶ νὰ κάνῃ τὰ καλὰ τῆς ψυχῆς μου ἂν ἔχῃ ὅ μπορέσῃ.—ἔτι λέγει, θέλω καὶ ἅ δὲ συβάζεται ὁ ἄνωθέν μου υἱὸς μὲ τὴν ἄνωθέ μου γυνή, τὴν μητριάν του, ἐτότες νὰ πέρνῃ τὸ πρᾶμά τζῃ ἀποῦ εἶναι τὸ κρεββατοστρώσι, καθὼς ηὑρίσκεται μὲ ταῦλες καὶ τρίσποδα, μία κασέλα μὲ τὰ ροῦχά της ἄπου εὑρίσκονται καὶ ὅ,τι ἄλλο ἔχει φτώχεια μέσα, τὸ τελάρο[6] τζῃ μὲ ὅλες τζὴ ὀρδινιὲς καὶ ἀποὺ τὴ συγύρισῃ ὅ,τι γνωρίζει γιὰ ἐδικά της καὶ νὰ τὰ πέρνῃ, γιατὶ εἶχε τὸ ἄνωθεν πρᾶμα ὅντε τὴν ἐπῆρα καὶ ἄλλα περισσότερα ντὲ πιοῦ[7], μὰ τὰ ἐπουλήσαμε καὶ τὰ ἐφάγαμε καὶ δι' αὐτὸς τὸ γράφω νὰ μὴν ἔχω κρῖμα εἰς τὴ ψυχή μου.—ἀκόμη εἶναι ἐδικά τζῃ καὶ δύο κονίσματα ἐδικά τζῃ, ὁ ἅγιος παντελε-

1. ἁρπάσῃ.
2. περιουσία του.
3. μετὰ τὸν θάνατον.
4. ὅμως.
5. μεταχειρίζεται, περιποιεῖται.
6. πλαίσιον ἐργοχείρων.
7. ἐπὶ πλέον.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
23/09/2024 03:07:31 EEST - 3.144.30.70

ήμονας καὶ ἡ ἁγία παρασκευὴ καὶ ὅ,τι ἄλλο γνωρίζει ἀπάνω εἰς τὴν ψυχήν της νὰ τὸ πέρνῃ καὶ ἐτοῦτο ἅ δὲ συβάζουνται πάλι καὶ περνοῦσι εἰρηνικά, ἅς κάθουνται ὡσὰν μάνα καὶ παιδί.—ὄχι ἄλλο δὲν ἔχω, μόνο ἀφίνω τοῦ ἄνωθέν μου υἱοῦ τὴν εὐχή μου νὰ τὴν ἔχῃ ὡσὰν πολὺ πρᾶμα καὶ ἠξεύρει πῶς δὲν ἔχω τίποτας.—ἐρωτήθη ἀπὸ τοῦ παρόντος νοταρίου ἐὰν θέλω νὰ ἀφίσω εἰσὲ σκλάβους καὶ ὀσπιτάλε, γιὰ ..[1] *ἄλλον τίβοτας καὶ εἶπα οὐχί, μόνο τὴν παροῦσά μου διαθήκη νὰ εἶναι πάντα καὶ νὰ γρικᾶται στερεὰν καὶ βεβαίαν καὶ ἀπαρασάλευτη εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ ἔτζι ἔκαμα τέλος τοῦ παρόντος μου ὑπὸ μαρτυρίας τοῦ εὐλαβεστάτου ἀφεντὸς πατέρα μακαρίου καλογερᾶ καὶ ἀφεντὸς ζαφείρη καλέντζη, οἱ ὁποῖοι θέλουσι βεβαιώσει ὑπὸ χειρῶν τῶν μαρτύρων παρακαλεστῶν καὶ τὰ ἑξῆς:*

μακάριος ἱερομόναχος ὁ καλογερᾶς μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν.
ζαφείρης Καλέτζης μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν.
παπᾶ Ἰωάννης Κόττης νοτάριος.

Εἰς ἄλλην σελίδα: *1681 αὐγούστου 26. — τεσταμέντο τοῦ ἀντώνι λουροτόμου ποτὲ ἰωάννου ἀπὸ τὴν Κρήτη, εὑρισκόμενος ἐδῶ εἰς τὴν ζάκυνθο, εἰς τὴν ἐνορίαν τοῦ ἁγίου σπυρίδωνος, γραμμένο διὰ χειρὸς ἐμοῦ παπᾶ Ἰω: Κότη νοταρίου μπούμπλικου*[2].

Ἐν ὀνόματι Ἰῦ Χῦ ἡμῶν ἀμήν. 1684 Ἰουνίου 6. ἡμέρα παρασκευὴ τζῆ ὀκτὼ ὥρες τῆς ἡμέρας, ἰνδικτιῶνος 7. ἐκ τῆς πόλεως ζακύνθου εἰς τὸν αἰγιαλὸν εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς κυρίας τῆς Φανερωμένης εἰς τὸ σπίτι τοῦ μισὲρ δημήτρι καλούδη. Ἐπειδὴ καὶ οὐδὲ κανένα πρᾶγμα δὲν εἶναι ἀληθινώτερον καὶ βεβαιότερον ὥσπερ τὸν ἄωρον καὶ πικρότατον θάνατον καὶ τινὰς τὴν ἡμέρα καὶ τὴν ὥραν ὁποῦ ἔχει νὰ τοῦ ἔλθῃ δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὴν ἠξεύρῃ, διὰ τοῦτο τυχαίνει κάθε ἄνθρωπος νὰ τὸ λογιάζῃ πρωτήτερα ὀδιὰ νὰ ὀρδινιάσῃ[3] *τὴν ψυχήν του καὶ τὸ πρᾶμά του, καὶ ἐτοῦτο βάλλων ἐγὼ μιχελάκις κλάδος ποτὲ εὐγενῆ ἀφέντη τζουάνε ἀπὸ τὴν Κρήτη, ἀποῦ τὴν χώραν τῶν Χανίων, γνωρισμένος ἀποῦ τὸν παρὸν νοτάριον καὶ μάρτυρες εὑρισκόμενος ἐδῶ εἰς τὴν χώραν τῆς ζάκυνθος ἀποῦ ὅταν ἐμισέψαμε ὅλοι ἀποῦ τὸ κάστρο τῆς Κρήτης, εὑρίσκοντάς με μὲ δόξαν Θεοῦ καλὰ στὸ νοῦν καὶ σεπιλοιπά μου ἐπίσης, μὰ εἰς τὸ κορμὶ ἄρρωστος πολλὰ καὶ φοβοῦμαι τὸν θάνατον μὴν ἔλθῃ σἰφνιδίως καὶ ἁλπάσῃ*[4] *με καὶ ἡ ψυχή μου καὶ τὰ καλά μου*

1. λέξις ἐφθαρμένη.
2. δημοσίου.
3. θέσῃ ἐν τάξει.
4. ἁρπάσῃ.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
23/09/2024 03:07:31 EEST - 3.144.30.70

μείνουσι ἀδιόρθωτα καὶ τὸ πρᾶμά μου θέλει πάει ἐκεῖ ὁποῦ ἡ ὄρεξίς μου δὲν εἶναι, διὰ τοῦτο ἔκραξα τὸν παρὸν νοτάριον μπούμπλικο[1] *καὶ τοὺς κάτωθι ἀξιοπίστους καὶ ἀπὸ ἐμένα παρακαλεσμένους μαρτύρους, ἔμπροστας τῶν ὁποίων τὸν ἐπαρακάλεσα νὰ γράψῃ καὶ νὰ διορθώσῃ τὴν παροῦσά μου διαθήκην καὶ ὕστερήν μου θέλησιν καὶ ὁρδινία*[2].— *καὶ ἐν πρώτοις συγχωρῶ καὶ εὔχομαι ὁλωνῶν τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων Χριστιανῶν, τὸ ὅμοιον καὶ ἐγὼ παρακαλῶ νὰ ἔχω ἀπὸ λόγου τους καὶ παραδίδω τὴν ἁμαρτωλή μου ψυχὴν εἰς χεῖρας τοῦ παναγάθου Θεοῦ παρακαλώντας τὴν πολλήν του καὶ ἄμετρον εὐσπλαγχνίαν νὰ ἔχῃ ἐλεημοσύνην εἰς τὰ κρίματά μου. — ἔτζι θέλω καὶ ἀφίνω ντόπο τοῦ θανάτου μου*[3] *ο διὰ ἐπίτροπον καὶ πιστοτάτην μου κομεσαρία*[4] *καὶ κερὰ καὶ νοικοκερὰ εἰς τὸ πρᾶμά μου τὴν ἀγαπημένη μου γυναῖκα ὀνόματι ζαμπέα βαρσανοπούλα, ἡ ὁποία νὰ κάμῃ καὶ νὰ τελειώσῃ μετὰ τὸν θάνατόν μου ὅσα ἐγὼ ἐδῶ κάτω θέλω ἀφίσει καὶ ὁρδινιάσει.—ἔτζι θέλω καὶ ὄντας ὁ κς ἡμῶν Ις. Χς. κράξῃ ἐμπροστέ του τὴν ταπεινήν μου ψυχήν, τὸ λείψανόν μου νὰ τὸ ἐνταφιάσουσι εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὴν καινούργια τῆς κυρίας τῆς Πισκοπιανῆς*[5] *εἰς τῶν Κρητικῶν τὴ σκόλα*[6], *ὡσὰν προκουρατόρος ὁποῦ εἶμαι ὡσαύτως καωμένος*[7] *ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ θέλουν μὲ θάφτουσι μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν μπροστὰ στὸ ἅγιον βῆμα καὶ ἡ ἄνωθεν Κομεσαρία νὰ ξοδιάζῃ ἀποὺ τὸ πρᾶμά μου νὰ μὲ θάφτῃ καὶ νὰ κάνῃ τὰ καλὰ τῆς ψυχῆς μου, ὡς θέλει, κατὰ τὴν τάξιν τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν καὶ κατὰ τὴν κοντετζιό μου*[8].— *ἀκόμη ἀφίνω εἰς τὴν αὐτὴν ἐκκλησίαν τέσσερα ριάλια ο γιὰ τὸν τόπον καὶ πατζιον*[9] *ποῦ θέλω δόσει .....*[10] *τὰ ὁποῖα νὰ ξοδεύουσι εἰς φάπρικα τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας καὶ νὰ μὲ θάφτουσι μὲ τὴν κάσα, ἤγουν μὲ ἕνα κυβοῦρι καὶ ἔρχοντας, Θεοῦ θέλοντος, ὁ εὐγενέστατος, ἀκριβὸς καὶ ἀγαπημένος μου ἀνεψιὸς ἀφέντης ἀντωνάκις κλάδος ὁ ραζονάτος*[11] *καὶ θέλει νὰ πάρῃ τὸ λείψανό μου νὰ τὸ βάλῃ ὅπου θέλει καὶ ὁρίσει, νὰ εἶναι νοικοκύρις, πάλι καὶ ἀφίσῃ με ἐδεκεῖ, τόνε παρακαλῶ νὰ μοῦ θυμᾶται.—ἀκόμη ξεκαθαρίζω πῶς ἐπειδὴ καὶ νὰ μὴν πέρνω τίβοτας γράτζια*[12] *ἀποῦ τὸ πρίντζιπέ*[13] *μου ἕως ὅλους τοὺς χρόνους τοὺς ἀπερασμένους καὶ ἕως τὴν σήμερο, ἐκονσουμάρισα*[14] *ἐκείνη τὴ φτώχεια*

1. δημόσιον.
2. διάταξιν.
3. μετὰ τὸν θάνατόν μου.
4. ἐπιτροπείαν.
5. ναὸς ἱδρυθεὶς ἐν Ζακύνθῳ ὑπὸ Κρητῶν, τιμώμενος ἐπ' ὀνόματι τῆς Θεοτόκου Ἐπισκοπιανῆς.
6. συντεχνία.
7. καμωμένος, γενομένος.
8. κοινωνικὴν κατάστασιν.
9. δυσνόητος λέξις.
10. λέξις ἐφθαρμένη.
11. ἀξίωμα ἐπὶ Βενετοκρατίας, = λογιστής.
12. βοήθημα.
13. ἡγεμόνα Δούκα τῆς Βενετίας.
14. κατηνάλωσα.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
23/09/2024 03:07:31 EEST - 3.144.30.70

ὁποῦ εἶχα διὰ νὰ βρίσκωμαι εἰσὲ λίγο πρᾶμα, τὸ ὁποῖον ὅτι φτώχεια καὶ ἂν εἶνε εἰς τὸ σπίτι μου καὶ εὑρίσκεταί μου τὴν σήμερο, θέλω καὶ ἀφίνω τας στῆς ἄνωθέν μου γυναίκας καὶ κουμέριας[1] *μου ο διὰ τὸν Θεὸν καὶ ο διὰ τὴν ψυχήν μου καὶ ο γιὰ πολλὴν ἀγάπην καὶ τιμὴν καὶ μεγάλη γοβέρνια*[2] *ἀποῦ εἶχα καὶ ἔχω ἀπὸ λόγου τζη καὶ νὰ μὴ μπορῇ τινὰς νά τηνε διασείσῃ*[3] *εἰς ὅ,τι μοῦ εὑρίσκεται, μήτε καμμίας λογῆς ἰβεντάριο*[4] *μήτε μπούπλικο, μήτε πριβάτο*[5] *νὰ γίνεται εἰς τὸ πρᾶμά μου, διατὶ ἔτζι εἶναι ἡ θέλησίς μου, τὸ δὲ ἐπίλοιπό μου πρᾶμα ὅλο ἐκεῖνα ὁποῦ ἔχω νὰ λάβω ἀπὸ τὴ Βενετία καὶ ὅλο μου τὸ ρέτμο*[6]*, τὸ στάμπιλε*[7] *καὶ μόμπιλε*[8] *ὄξω ἀπὸ ἐτοῦτο ἀποὺ ἀφίνω τζῆ ἄνωθέν μου γυνῆς, θέλω καὶ ἀφίνω τοῦ ἄνωθεν ἀφέντη ἀντωνάκι τοῦ ἀνεψιοῦ μου, ο διὰ τὸν Θεὸν καὶ ο διὰ τὴν ψυχήν μου, καὶ ἀφίνω του καὶ τὴν εὐχή μου, ὡσὰν καλό μου παιδὶ ἀποὺ τὸν εἶχα καὶ ἔχω τονε, ἔχωντας αὐτοῦ ρητὸ*[9] *νὰ σκοδέρῃ*[10] *κάθε λογῆς μου κρέτιντο*[11] *ὡσὰν κληρονόμον μου ἀποὺ τὸν ἀφίνω. — ἀκόμη ἀφίνω του καὶ κάποια σκρίτα*[12] *ὁποῦ ἔχω, τὰ ὁποῖα ἔχω νὰ κονσενιάρω*[13] *τοῦ εὐγενῆ ἀφέντη σταματελάκη καπνίσῃ ο γιὰ νὰ τὰ δόσῃ εἰς τὰ χέρια τοῦ ἄνωθέν μου ἀνιψιοῦ, καθὼς θέλει φαίνεται μὲ ρετζεβοῦτα*[14] *πόσα σκρίτα εἶναι .....*[15] *τορνέσα κοντενίρουσι*[16] *καὶ ὅσες ἄλλες γραφὲς τοῦ ἠμπορτάρουσε*[17]*.—ἀκόμη ρακομαντάρω*[18] *τοῦ ἄνωθεν ἠγαπημένου μου ἀνιψιοῦ τὴν ἄνωθέν μου γυναῖκα καὶ θειὰ ἐδική του νὰ εὑρίσκεται πάντα ὑπὸ σκέπος του καὶ .....*[19] *του διατὶ εἶναι ξένη καὶ δὲν ἔχει ἄλλον τινὰ παρὰ τοῦ λόγου του καὶ παρακαλῶ τονε πολλὰ νὰ περάσῃ ὁ λόγος του μὲ τὸν ἐρχομόν του ἐδῶ νά κάμῃ νὰ ἀσενιάρουσι*[20] *τίβοτας γράτζια*[21] *τῆς ἄνωθέν μου γυνῆς ο γιὰ νὰ μπορῇ νὰ γλυτώσῃ τὴν ζωήν τζη καθὼς τὰ ἀτέστατά*[22] *μου φαίνουνται ἡ δούλεψές μου, τὰ ὁποῖα εὑρίσκουνται εἰς τὰ χέρια τζῆ ἀφεντιᾶς του ἀποὺ τὰ .....*[23]*.—ἀκόμη ἀφίνω τοῦ ἄλλου μου ἀνιψιοῦ τοῦ ἀφέντη τζουάνε ἕνα σκρίτο ἀπὸ ἐκεῖνα ὁποῦ ἔχουν νὰ τοῦ δόσῃ ὁ ἄνωθεν ἀφέντης καπνίσης τοῦ ἄνωθεν ἀφέντη ραζονάτο, τὴ σοῦ-*

1. ἄγνωστος λέξις.
2. ἐπιμέλειαν, κυβέρνησιν, φροντίδα.
3. ἐνοχλήσῃ.
4. εὑρετήριον.
5. ἰδιωτικόν.
6. λέξις ἄγνωστος.
7. ἀκίνητον.
8. κινητόν.
9. εἰπὼν εἰς αὐτόν.
10. εἰσπράξῃ.
11. πίστωμα.
12. ὁμόλογα.
13. παραδώσω.
14. ἀπόδειξιν.
15. δυσνόητοι λέξεις.
16. περιέχουσι.
17. ἐνδιαφέρουν.
18. ὁρίζω, διατάσσω.
19. ἐφθαρμένη λέξις.
20. ὁρίσωσι, δώσωσι.
21. βοήθειαν.
22. πιστοποιητικά.
23. λέξις ἐφθαρμένη.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
23/09/2024 03:07:31 EEST - 3.144.30.70

μά[1] *του ρεάλια τρακόσα, τὸ ὁποῖο εἶναι τοῦ ποτὲ ἐκλαμπροτάτου ἀφέντη πασκαλίγο μὲ καὶ ἄλλα σκρίτα καὶ ἐτοῦτο ο διὰ τὴν ψυχήν μου .....*[2] *ὅσα ἄλλα πολλὰ ὁποῦ ἔδωκα καὶ ἐξόδιασα ο γιὰ λόγου του, δὲ λέγω ἄλλο.—ἀκόμη ἀφίνω τοῦ πνεματικοῦ μου δυὸ ρεάλια νὰ μοῦ κάνῃ ἕνα (;) σαρανταλείτρουγο διὰ τὴν ψυχήν μου. — ἀκόμη ἀφίνω τῶν ἄλλων δύο ἱερέων, ὁποῦ εἶναι μάρτυρες εἰς τὸ παρόν μου ἕνα ρεάλι καθενὸς νὰ μοῦ κάμουσι δέκα λειτουργιὲς κάθε ἕνας ο διὰ τὴν ψυχήν μου καὶ ἐτοῦτα παρακαλῶ τὸν ἄνωθεν ἀφέντη ραζονάτο τὸν ἀνιψιό μου νὰ τὰ δόσῃ ο γιὰ ἀγάπη μου καὶ ὅ,τι ἄλλο τοῦ φανῇ ο διὰ τὴν ψυχήν μου νὰ δόσῃ θέλει ἔχει τὸ μισθὸ διατὶ .....*[3] *ἀφήνω, ὁσὰ παιδιά μου, νὰ μοῦ θυμᾶται καὶ τὰ ἄνωθε τέσσερα ρεάλια τζῆ παναγίας καὶ ἕνα σαρανταλείτρουγο ἀποὺ θέλω ἀφίσει ἐδῶ κάτω, νὰ τὰ δώσῃ ἡ ἀφεντιά του ὅλα τὸν παρακαλῶ. — ἐρωτήθηκα ὑπὸ τοῦ παρόντος νοταρίου ἐὰν θέλω νὰ ἀφήσω εἰσὲ σπιτάλε γὴ σὲ σκλάβους γὴ ἀπὸ ἄλλο καὶ εἶπα οὐχί. μόνο τὸ παρόν μου τεσταμέντο*[4] *καὶ ὕστερή μου θέλησις καὶ ὁρδινία θέλω νὰ εἶναι πάντα καὶ νὰ γρικᾶται στέρεον καὶ βέβαιον, δυνατὸν καὶ ἀνέκοπτον εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ ὅτι ἄλλο τεσταμέντο γὴ τζέτουλα*[5] *νὰ ἔχω καωμένα πρὶν τοῦ παρόντος μου, νὰ εἶναι κομμένα καὶ ἀνουλάδα*[6] *καὶ τὸ παρόν μου νὰ στέκῃ πάντα εἰς τὴν δύναμίν του καὶ ἡ ἄνωθεν κομεσαρία καὶ ὁ ρεζιστουάριός μου νὰ ἔχουν παντοία λιμπερτὰ καὶ γεμάτην ἐξουσίαν ο διὰ νὰ κάμουν καὶ νὰ τελειώσουν ὅσα ἐγὼ ἐδῶ ἀπάνω ἐρωτήθηκα ἔμπροσθεν τοῦ παρόντος νοταρίου καὶ ἔτζι ἔκαμα τέλος τοῦ παρόντος μου ὑπὸ μαρτυρίας τοῦ εὐλαβεστάτου ἀφεντὸς παπᾶ θεοδώρου τοῦ ..... καὶ τοῦ εὐλαβεστάτου παπᾶ πέτρο θεριανοῦ καὶ ἀφέντη περνάρδη γαβαλᾶ, οἱ ὁποῖοι θέλουσι σοτοσκριβέρει*[7] *ὑπὸ χειρός των καὶ τὰ ἑξῆς καὶ ἐγὼ μὲ τὸ δικό μου χέρι ὡς μπορῶ, γιατὶ τρέμω ἀπὸ τὴν ἀρρώστια καὶ τὰ ἑξῆς μαρτυρῶ παρακαλεστός.*

μιχαὴλ ὁ κλάδος βεβαιώνω τὰ ἄνωθε καὶ ἄλλο ἕνα σαρανταλείτρουγο τοῦ εὐλαβεστάτου παπᾶ ἰωάνη κότη νὰ τοῦ τὸ θυμᾶται καὶ κεῖνο ἀφέντη ἀνεψιοῦ μου .....[8]

θεόδωρος ὁ ἱερεὺς μαρτυρῶ τὰ ἄνωθε.

πέτρος ἱερεὺς ὁ θεριανὸς μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν.

βερνάρδος Γαβαλλᾶς μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν.

ἰωάννης κότης νοτάριος μπούπλικος κραγμένος ἀπὸ τὸν ἄνωθεν τεσταδόρο[9] *καὶ ἔγραψα τὸ ἄνωθεν τεσταμέντο ἔμπροσθεν τῶν μαρτύ-*

1. ποσόν.
2. λέξις ἐφθαρμένη.
3. λέξις ἐφθαρμένη.
4. διαθήκη.
5. κωδείκελος.
6. ἄκυρα.
7. ὑπογράψει.
8 λέξεις δυσανάγνωστοι.
9. διαθέτην.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
23/09/2024 03:07:31 EEST - 3.144.30.70

ρων τὴν ὥραν ἐτούτη ὁποῦ ὑπογράφτηκε τὸ παρόν μου τεσταμέντο ἐνεθυμήθηκα ἐγὼ ὁ ἄνωθεν τεσταδόρος ο γιὰ τὸ παιδὶ ἀποὺ ἀναθρέφω ὀνόματι πέτρος, ο διὰ τὴν ψυχήν μου καὶ θέλω καὶ ἀφήνω του πενῆντα ρεάλια νὰ τοῦ τὰ δίδῃ ὁ ἄνωθεν ἀφέντης ραζονάτος ὁ ἀνεψιός μου καὶ κληρονόμος μου σκουδέρωντας τζὴ λέτερες[1] *καὶ σκρίτα ὁποῦ τοῦ ἀφήνω καὶ ἂν ὁρίζῃ καὶ θέλῃ νὰ τὸ πάρῃ τὸ κοπέλι μὲ τοῦ λόγου του ὅ,τι τόνε φωτίσῃ ὁ θεὸς .....*[2] *νὰ γίνῃ καλὸς ἄνθρωπος καὶ ἔτζι θέλω ἀφερμάρει καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος μὲ τὸ χέρι μου ὡς μπορῶ μαρτυρῶν παρακαλῶ.*

μιχαὴλ κλάδος
θεόδωρος ἱερεὺς ..... μαρτυρῶ τὰ ἄνωθε.
πέτρος ἱερεὺς ὁ θερισνὸς μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν.
βερνάρδος Γαβαλλᾶς μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν.
παπᾶ Ἰω. Κόττης νοτάριος μπούπλικος.

Λ. Χ. ΖΩΗΣ

1. ἐπιστολάς.

2. λέξις δυσανάγνωστος.

Institutional Repository - Library & Information Centre - University of Thessaly
23/09/2024 03:07:31 EEST - 3.144.30.70